DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling)

8. juni 2000 *

I sag C-264/99,

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved A. Aresu og M. Patakia, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg hos C. Gómez de la Cruz, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagnercentret, Kirchberg,

sagsøger,

mod

Den Italienske Republik ved afdelingschef, professor U. Leanza, Juridisk Tjeneste, Udenrigsministeriet, som befuldmægtiget, bistået af statens advokat, I.M. Braguglia, og med valgt adresse i Luxembourg på Italiens Ambassade, 5, rue Marie-Adélaïde,

sagsøgt,

angående en påstand om, at det fastslås, at Den Italienske Republik har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til artikel 12 EF, 43 EF og 49 EF ved at opretholde

* Processprog: italiensk.

lovregler, som kræver, at EF-borgere, der som tjenesteydere udøver virksomhed som speditør i Italien, efter at have indhentet indenrigsministerens godkendelse skal være indskrevet i det særlige register hos handelskamrene,

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, D.A.O. Edward (refererende dommer), og dommerne A. La Pergola og H. Ragnemalm,

generaladvokat: S. Alber
justitssekretær: R. Grass,

på grundlag af den refererende dommers rapport,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 22. februar 2000,

afsagt følgende

Dom

1 Ved stævning indleveret til Domstolens Justitskontor den 16. juli 1999 har Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber i medfør af artikel 226 EF anlagt sag med påstand om, at det fastslås, at Den Italienske Republik har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til artikel 12 EF, 43 EF og 49 EF ved at opretholde lovregler, som kræver, at EF-borgere, der som tjenesteydere udøver virksomhed som speditør i Italien, efter at have indhentet indenrigsministerens godkendelse skal være indskrevet i det særlige register hos handelskamrene.

Den omtvistede nationale lovgivning

2 Det bestemmes i den italienske lov nr. 1442 af 14. november 1941 (GURI nr. 6 af 9.1.1942) i den affattelse, der var gældende på tidspunktet for den forudgående administrative procedure, at der skal oprettes en fortegnelse over autoriserede speditører.

3 Artikel 4 i lov nr. 1442 forpligter enhver fysisk person eller ethvert selskab, der udøver virksomhed som speditør, til at være indskrevet i det særlige register hos det stedligt kompetente handelskammer. Artikel 6 i lov nr. 1442 indeholder de nærmere regler om anmodning om indskrivning og bestemmer navnlig, at

udenlandske virksomheder og selskaber, eller mere generelt virksomheder repræsenteret af udenlandske statsborgere, skal fremlægge en godkendelse fra indenrigsministeren.

Den administrative procedure

4 Ved åbningsskrivelse af 17. juni 1997 meddelte Kommissionen den italienske regering grundene til, at artikel 4 og 6 i lov nr. 1442 efter Kommissionens opfattelse var i strid med fællesskabsretten, og opfordrede den italienske regering til at fremsætte sine bemærkninger hertil inden for en frist på to måneder efter modtagelsen af skrivelsen.

5 Den italienske regering svarede Kommissionen ved skrivelse af 22. august 1997. Kommissionen, der ikke anså svaret for tilfredsstillende, fremsatte den 18. maj 1998 en begrundet udtalelse og opfordrede Den Italienske Republik til at træffe de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme den begrundede udtalelse inden for en frist på to måneder fra modtagelsen af denne.

6 Kommissionen, der ikke mente, at den italienske regerings svar af 16. marts 1998 var fyldestgørende, anlagde herefter den foreliggende sag.

Realiteten

Parternes argumenter

7 Kommissionen har i stævningen anført, at lov nr. 1442 tilsidesætter principperne i artikel 12 EF, 43 EF og 49 EF.

8 Kommissionen har gjort gældende, at selv om forpligtelsen til indskrivning ikke er direkte diskriminerende, udgør den en hindring for, at en erhvervsdrivende, der er etableret i en anden medlemsstat end Italien, kan udøve virksomhed i Italien. At alle, der udøver virksomhed som speditør uden at være indskrevet i det særlige register, risikerer strafferetlige sanktioner (artikel 2 i lov nr. 1442), viser tydeligt, at indskrivningen er en væsentlig betingelse for at udøve denne virksomhed i Italien.

9 Ifølge Kommissionen fremgår det af Domstolens faste praksis, at artikel 49 EF ikke blot kræver afskaffelse af enhver form for forskelsbehandling til skade for en tjenesteyder på grundlag af dennes nationalitet, men også ophævelse af enhver restriktion — også selv om den gælder uden forskel for såvel indenlandske tjenesteydere som tjenesteydere fra andre medlemsstater — der kan være til hinder for eller indebære ulemper for den virksomhed, som udøves af en tjenesteyder med hjemsted i en anden medlemsstat, hvor denne lovligt præsterer tilsvarende tjenesteydelser (jf. dom af 25.7.1991, sag C-76/90, Säger, Sml. I, s. 4221). Navnlig kan en medlemsstat ikke betinge levering af tjenesteydelser på det pågældende lands område af, at samtlige betingelser for etablering i landet er

opfyldt, idet de bestemmelser i traktaten, som netop skal sikre den frie udveksling af tjenesteydelser, herved ville blive virkningsløse (jf. dom af 26.2.1991, sag C-180/89, Kommissionen mod Italien, Sml. I, s. 709).

10 Kommissionen har tilføjet, at artikel 6 i lov nr. 1442, der indeholder de nærmere regler om anmodning om indskrivning, er i strid med de grundlæggende principper i artikel 12 EF og 43 EF.

11 Den italienske regering har i sit svarskrift ikke bestridt klagepunkterne og har bebudet en lovændring, således at klagepunkterne snart vil bortfalde.

Domstolens bemærkninger

12 Det står fast, hvilket ikke er bestridt af den italienske regering, at artikel 4 og 6 i lov nr. 1442 udgør en hindring for, at EF-borgere kan udøve virksomhed som speditør i Italien.

13 Selv om det er korrekt, at det ikke er udelukket, at sådanne hindringer i visse tilfælde på grund af tvingende samfundsmæssige hensyn kan være berettigede, fremgår det hverken af den italienske regerings svarskrift eller af sagens øvrige akter, at der foreligger sådanne hensyn, der kunne være påberåbt i denne sag.

14 Det må derfor fastslås, at Den Italienske Republik har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til artikel 12 EF, 43 EF og 49 EF ved at opretholde lovregler, som kræver, at EF-borgere, der som tjenesteydere udøver virksomhed som speditør i Italien, efter at have indhentet indenrigsministerens godkendelse skal være indskrevet i det særlige register hos handelskamrene.

Sagens omkostninger

15 I medfør af procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da Kommissionen har nedlagt påstand om, at Den Italienske Republik bør betale sagens omkostninger, og da Den Italienske Republik har tabt sagen, pålægges det den at betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling)

1) **Den Italienske Republik har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til artikel 12 EF, 43 EF og 49 EF ved at opretholde lovregler, som kræver, at**

EF-borgere, der som tjenesteydere udøver virksomhed som speditør i Italien, efter at have indhentet indenrigsministerens godkendelse skal være indskrevet i det særlige register hos handelskamrene.

2) Den Italienske Republik betaler sagens omkostninger.

Edward La Pergola Ragnemalm

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 8. juni 2000.

R. Grass

Justitssekretær

D.A.O. Edward

Formand for Fjerde Afdeling